ליקוטי הלכות — הלכות ערלה

הֲלָכָה שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִית יִהְיֶה כָּל פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים וְכוּ':

עַל-פִּי מַה שֶּׁמְּבָאֵר רַבֵּנוּ נֵרוֹ יָאִיר (בְּסִימָן יט) שֶׁרַע הַכּוֹלֵל דְּהַיְנוּ רַע לְגַמְרֵי הֵם לְשׁוֹנוֹת הַשִּׁבְעִים עַמְמִין וּלְשׁוֹן תַּרְגּוּם הִוא בְּחִינַת נֹגַהּ שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע שֶׁהוּא מְמֻצָּע בֵּין טוֹב לְרַע וְכוּ':

וְהִנֵּה רַע הַכּוֹלֵל דְּהַיְנוּ רַע לְגַמְרֵי הֵם בְּחִינַת הַשָּׁלֹשׁ קְלִפּוֹת הַטְּמֵאוֹת וְהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ שְׁנֵי עָרְלָה וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים בְּשֵׁם עָרְלָה דְּהַיְנוּ בְּחִינַת פְּגַם הַבְּרִית שֶׁהוּא נִקְרָא עָרֵל כִּי הָרַע הַכּוֹלֵל הוּא פְּגַם הַבְּרִית כַּמְּבֹאָר שָׁם וְעַל-כֵּן הַשָּׁנָה הָרְבִיעִית מְצֻוִּים לְהַעֲלוֹת הַפֵּרוֹת לִירוּשָׁלַיִם לְאָכְלָם שָׁם דַּיְקָא. כִּי עִקַּר תִּקּוּן אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יְדֵי שְׁלֵמוּת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם שֶׁכְּשֶׁזּוֹכֶה לִשְׁלֵמוּת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אֲזַי יָכוֹל לֶאֱכֹל כְּתִקּוּנוֹ וְכוּ' עַיֵּן שָׁם וְעַל-כֵּן שָׁלֹשׁ שְׁנֵי עָרְלָה אָסוּר לֶאֱכֹל הַפֵּרוֹת לְגַמְרֵי כִּי הֵם בְּחִינַת רַע הַכּוֹלֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים הֵפֶךְ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אֲבָל הַשָּׁנָה הָרְבִיעִית שֶׁהִוא נֶגֶד הַקְּלִפָּה הָרְבִיעִית שֶׁהוּא נֹגַהּ שֶׁהוּא מְעֹרָב טוֹב וָרָע בְּחִינַת תַּרְגּוּם אֲזַי יֵשׁ תִּקּוּן לְהַפֵּרוֹת עַל-יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין לִירוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוּת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כִּי יְרוּשָׁלַיִם הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב מֶלֶךְ ה' בִּירוּשָׁלַיִם וּמַלְכוּת פֶּה הֵיְנוּ בְּחִינַת הַדִּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְעַל-כֵּן מַעֲלִין פֵּרוֹת רְבָעִי לִירוּשָׁלַיִם כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נִכְלָל בְּחִינַת הַתַּרְגּוּם בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ דְּהַיְנוּ הַפֵּרוֹת שֶׁל שָׁנָה הָרְבִיעִית שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּרְגּוּם כַּנַּ"ל הֵם עוֹלִין וְנִכְלָלִין בִּירוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ שֶׁהִוא בְּחִינַת שְׁלֵמוּת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כַּנַּ"ל וְזֶהוּ בְּחִינַת יִשְׁלַח עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ נֵרוֹ יָאִיר (שָׁם) עַל תִּקּוּן הַסְּעָדָה עַל-יְדֵי שְׁלֵמוּת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַיֵּן שָׁם. וְזֶהוּ וּמִצִּיּוֹן. מִצִּיּוֹן דַּיְקָא כִּי עַל-יְדֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם הוּא תִּקּוּן הַסְּעָדָה כִּי הֵם בְּחִינַת שְׁלֵמוּת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כַּנַּ"ל אֲבָל כְּשֶׁאֵין מַעֲלִין אוֹתָן לִירוּשָׁלַיִם אָסוּר לֶאֱכָלָם כִּי יוּכַל לְהִתְגַּבֵּר הָרַע הַנַּ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁלֹשׁ שְׁנֵי עָרְלָה וְיוֹנֵק מִן הַקְּדֻשָּׁה עַל-יְדֵי הַפֵּרוֹת רְבָעִי שֶׁהֵם בִּבְחִינַת תַּרְגּוּם כַּנַּ"ל. כִּי עִקַּר יְנִיקַת הָרַע הַנַּ"ל מִן הַקְּדֻשָּׁה הוּא עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תַּרְגּוּם כַּמְּבֹאָר שָׁם עַיֵּן שָׁם. עַל-כֵּן אָסוּר לֶאֱכֹלוֹ כָּךְ רַק לְהַעֲלוֹתוֹ לִירוּשָׁלַיִם כַּנַּ"ל. וַאֲזַי עַל-יְדֵי קְדֻשַּׁת יְרוּשָׁלַיִם נִכְנָע הָרַע שֶׁבָּהֶם דְּהַיְנוּ בְּחִינַת הָרַע שֶׁבַּתַּרְגּוּם וְהַטּוֹב עוֹלֶה וְנִכְלָל בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינָה וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִית יִהְיֶה כָּל פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לַה' קֹדֶשׁ דַּיְקָא שֶׁיִּהְיֶה הַפֵּרוֹת נִכְלָלִין בַּקֹּדֶשׁ דְּהַיְנוּ שְׁלֵמוּת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים הַיְנוּ בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁהִוא הִלּוּלִים לַה':

וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַעֲלוֹת הַפֵּרוֹת אֲזַי מְחַלְּלִים עַל הַכֶּסֶף כִּי אִיתָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ נֵרוֹ יָאִיר (בְּסִימָן סח) שֶׁכָּל הַנְּפָשׁוֹת שָׁרְשָׁם בַּעֲשִׂירוּת וְעַל-כֵּן הַכֹּל תְּאֵבִין אֶל הַמָּמוֹן עַיֵּן שָׁם וְעַל וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַמָּמוֹן קוֹנִין כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבָּעוֹלָם וְהַמָּמוֹן חָשׁוּב מִן הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְהַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֹּל כִּי כָל הַדְּבָרִים יֵשׁ בָּהֶם נְפָשׁוֹת כַּיָּדוּעַ וְכָל הַנְּפָשׁוֹת תְּאֵבִין אֶל הַמָּמוֹן שֶׁהוּא שָׁרְשָׁם כַּנַּ"ל וְעַל-כֵּן תֵּכֶף כְּשֶׁרוֹאִין הַמָּמוֹן נִכְסָפִין אֵלָיו וּתְאֵבִין לוֹ וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַמָּמוֹן קוֹנִין תֵּכֶף כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבָּעוֹלָם בְּלִי שׁוּם טֹרַח. כִּי הַכֹּל נִכְסָפִין אֶל הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל. וְעַל-כֵּן יְכוֹלִין לְחַלֵּל פֵּרוֹת רְבָעִי וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַל הַכֶּסֶף כִּי הַכֶּסֶף

שֶׁהוּא שֹׁרֶשׁ הַנְּפָשׁוֹת יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְחַלֵּל וּלְהַחֲלִיף עָלָיו הַפֵּרוֹת דְּהַיְנוּ שֶׁיּוֹצְאִין מֵהֶם הַנְּפָשׁוֹת וְהַחִיּוּת שֶׁבָּהֶם וְנִכְלָל בְּהַכֶּסֶף. מֵאַחַר שֶׁהוּא שֹׁרֶשׁ הַנְּפָשׁוֹת כַּנַּ"ל וְנַעֲשֶׂה הוּא תְּמוּרַת הַפֵּרוֹת מַמָּשׁ. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְחַלֵּל עַל הַמָּעוֹת דַּיְקָא דְּהַיְנוּ מַטְבֵּעַ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צוּרָה וְכַמּוּבָן שָׁם בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ נֵרוֹ יָאִיר שֶׁעִקַּר הַמָּמוֹן הֵם הַמַּטְבֵּעוֹת שֶׁהֵם קוֹנִין כָּל דָּבָר וְהֵם שָׁרְשֵׁי הַנְּפָשׁוֹת כַּנַּ"ל:

עִנְיַן עָרְלָה וְנָטַע רְבָעִי:

עַל-פִּי מַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ זַ"ל עַל פָּסוּק בְּאֵר חָפָרוּהָ שָׂרִים וְכוּ' עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב. (בְּלִקּוּטֵי תִּנְיָנָא סִימָן עב). וְהַכְּלָל שֶׁעִקַּר הַתְּחָיָה שֶׁיִּהְיֶה לֶעָתִיד יִהְיֶה רַק לְהַשִּׁפְלוּת שֶׁהַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא יִהְיֶה נֶחֱיָה וְיָקוּם בַּתְּחָיָה כִּי עִקַּר הַחַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁל לֶעָתִיד יִהְיֶה רַק לְהַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב וְחַיִּים נִצְחִיִּים הַנַּ"ל זוֹכִין עַל-יְדֵי בּוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שֶׁזּוֹכִין לְזֹאת הַבּוּשָׁה עַל-יְדֵי בֵּאוּרֵי הַתּוֹרָה שֶׁזּוֹכִין עַל-יְדֵי הִתְנוֹצְצוּת הַמֹּחִין שֶׁמִּתְנוֹצְצִים עַל-יְדֵי הִסְתַּכְּלוּת שֶׁמִּסְתַּכֵּל בּוֹ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת כְּשֶׁזּוֹכִין לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ עִמּוֹ עַיֵּן שָׁם כָּל זֹאת הֵיטֵב. וּכְשֶׁזּוֹכִין לְבוּשָׁה אֲזַי מִתְבַּיְּשִׁין אֲפִלּוּ לְהוֹשִׁיט הָאֹכֶל לְפִיו כִּי מָאן דְּאָכִיל דְּלָאו דִּילֵהּ בָּהִית לְאִסְתַּכּוּלֵי בְּאַפֵּהּ וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי הַבּוּשָׁה זוֹכִין לְתְשׁוּבָה שֶׁהִוא בְּחִינַת חַיִּים נִצְחִיִּים וְעִקַּר הַחַיִּים נִצְחִיִּים הוּא רַק לְהַשִּׁפְלוּת שֶׁהַשִּׁפְלוּת נֶחֱיָה וְזוֹכִין לַשִּׁפְלוּת שֶׁל מֹשֶׁה וְכוּ' וְכוּ'. עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב הֵיטֵב:

עַל-פִּי הַמַּאֲמָר 'תִּקְעוּ ג' בְּסֵפֶר לִקּוּטֵי תִּנְיָנָא בְּסִימָן ח הַמַּתְחִיל אַף-עַל-פִּי שֶׁתּוֹכָחָה הִוא דָּבָר גָּדוֹל וְכוּ' עַיֵּן שָׁם כָּל הַמַּאֲמָר כֻּלּוֹ מֵרֹאשׁוֹ לְסוֹפוֹ:

עִנְיַן שָׁלֹשׁ שְׁנֵי עָרְלָה וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִית צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַפֵּרוֹת לִירוּשָׁלַיִם וְכוּ':

עַל-פִּי הַתּוֹרָה תִּקְעוּ מֻמְשָׁלָה (בְּלִקּוּטֵי תִּנְיָנָא סִימָן א) וְהַכְּלָל לְעִנְיָנֵנוּ כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי נִבְרָא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מֻמְשָׁלָה עַל הַמַּלְאָכִים וְכוּ'. אַךְ צְרִיכִין לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מִקִּנְאַת הַמַּלְאָכִים שֶׁלֹּא יִדְחֲפוּ אוֹתוֹ חַס וְשָׁלוֹם וְהָעֵצָה לָזֶה לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּשָׁרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם חֲצוּבוֹת מִתַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת חַוָּה אֵם כָּל חַי שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע וְכוּ'. אַךְ צְרִיכִין לְהַכִּיר אֶת הַמְפָרְסָמִים שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת, כִּי יֵשׁ כַּמָּה מְפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁעִקַּר גְּדֻלָּתָם רַק עַל-יְדֵי עַזּוּת כִּי עַזּוּת מַלְכוּתָא בְּלָא תָּגָא. וְזֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי בְּנָיִן יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוּת הַיִּרְאָה הַתְּלוּיָה בַּלֵּב וְכוּ' וְלָזֶה צְרִיכִין לְשַׁבֵּר שִׁלְשָׁה הַתַּאֲוֹת שֶׁהֵם מַפְסִידִין הַיִּרְאָה שֶׁבַּלֵּב שֶׁהֵם תַּאֲוַת מָמוֹן וְתַאֲוַת מִשְׁגָּל וְתַאֲוַת אֲכִילָה וְלִזְכּוֹת לָצֵאת מֵאֵלּוּ הַתַּאֲוֹת הוּא עַל-יְדֵי קַבָּלַת שָׁלֹשׁ רְגָלִים כָּרָאוּי וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. וְאָז זוֹכִין לְיִרְאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנָיַן יְרוּשָׁלַיִם. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לַתְּפִלָּה שֶׁהִיא דִּבֵּר ה' וְכוּ' וְכוּ'. שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לֶאֱחֹז בְּשָׁרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת וְאָז יִהְיֶה קִיּוּם לְהַמֻּמְשָׁלָה שֶׁלּוֹ עַל הַמַּלְאָכִים וְכוּ'. וַאֲזַי יְכוֹלִין לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

וְכִי תָּבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מַאֲכָל וְכוּ' שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיוּ לָכֶם עֲרֵלִים כוּ' וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִית יִהְיֶה כָּל פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לַה' וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית וְכוּ':